

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ТВОРЧИХ РОБІТ СЕРЕД МОЛОДІ

НОМІНАЦІЯ

«Мій досвід участі у формуванні та реалізації молодіжної політики»

Підготував:

Горбатенко Микита Ярославович

2023

У сучасному світі, що швидко розвивається, активна участь молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики набула вкрай важливого значення. З урахуванням сучасних тенденцій щодо зміни загального наративу “Молодь – це наше майбутнє” на новий: “Молодь – це наше теперішнє”, котрий, на жаль, довелося прийняти через додаткові складні обставини, такі як повномасштабне вторгнення РФ в Україну, а роль молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики стала ще більш критичною та значимою.

Активна участь у формуванні політики не тільки дає молоді можливість відстоювати свої права та прагнення, але й розвиває почуття відповідальності та причетності до реалізації подальшої траєкторії розвитку України та громад.

Як показує практика, то така молодь, котра бере активну участь у формуванні та реалізації молодіжної політики є маяком надії, стимулюючи позитивні зміни щодо розвитку молоді в громадах та забезпечує стійкість змін в прокладанні шляху до більш молодіжного, інноваційного та успішного суспільства. Особисто я вважаю себе представником такої молоді, яка формує та реалізує молодіжну політику. Саме тому я хочу поділитися особистим досвідом у цій сфері діяльності.

Мене звати Горбатенко Микита Ярославович, народився 29 серпня 2004 року в м.Кремінна Луганської області. Мій шлях до становлення проактивною та динамічною фігурою у сфері молодіжної політики та розвитку Кремінської громади розпочався в 2020 році, тоді мені було 15 років, я мав глибоке бажання та мету розширювати молодіжне дозвілля, бо мені його не вистачало.

Мій перший досвід участі та сприянні позитивним змінам розпочався саме в роки студентства, коли я навчався в Кремінському медичному фаховому коледжі, де обіймав посаду голови волонтерського сектору, а у 2021 році став головою студентської ради. Для молоді навчального закладу я ініціював проєкти, які сприяли соціальній згуртованості та просували здоровий спосіб життя. Найбільш вагомим реалізованим проєктом у коледжі – є волонтерський проєкт «Велоквест КРЕМІНЩИНА-НАША ПЕРЛИНА», який увійшов в

«Посібник кращих волонтерських практик Донеччини та Луганщини», у рамках цього проєкту було залучено 25 молодих осіб. Цей умовно “ранній” досвід заклав основу для моїх подальших починань у питаннях формування та реалізації молодіжної політики.

У 2020 році, усвідомлюючи необхідність якісного розвитку молоді та її дозвілля, я з командою ініціював заснування громадської організації «Чарівний Пендель» (далі — ГО «Чарівний Пендель»), яка працює в напрямках молодіжної політики та забезпечення екологічної безпеки, в тому числі сприяє соціальній згуртованості учнівської та студентської молоді, а також розвиває молодіжне соціальне підприємництво. Як голова ГО, я зміг організувати низку проєктів, спрямованих на сприяння добробуту громади. Одним із найважливіших з яких є проєкт “Кремінна-найчистіше місто Луганщини”, в рамках якого, протягом 2020-2022 було проведено близько 53 толок та еко-марафонів в м.Кремінна, до яких долучилися близько 870 осіб, серед яких 85% - це молодь віком від 14-35 років, що дозволяло мені бути регіональним координатором «Всесвітнього дня прибирання» у 2021 та 2022 роках, а в 2023 році стати заступником координатора Луганської області ГО «Всеукраїнський молодіжний рух «Лец Ду Іт Юкрейн».

Завдяки активній та наполегливій праці щодо розвитку молоді в Кремінській громаді, мені вдалося стати в вересні 2021 року наймолодшим членом Громадської ради при Кремінській міській раді, аби підіймати питання щодо молодіжної роботи в громаді, а в грудні того ж року, мене було обрано головою Молодіжної ради при Кремінській міській раді для загального керівництва, нагляду та затвердження положень роботи Молодіжної ради для реалізації її активної роботи в питаннях втілення молодіжних ініціатив різноманітними шляхами, в тому числі реалізовувати проєкти, які спрямовані на підтримку молоді.

Моя відданість вдосконаленню лідерських здібностей проявляється у відвіданих понад 25 офлайн-тренінгових програмах, котрі були спрямовані на

розвиток власних навичок управління неурядовими організаціями, покращення загальних навичок, лідерства тощо. Що справді виділяє мене, так це прагнення розвивати отримані знання та передавати їх, бо я розумію, що пройти конкурсний відбір на участі в тренінговій програмі вдається не всім, тому після відвідування тренінгів я ділився знаннями, демонструючи можливості розвитку потенціалу та проводив навчання для майже 90 молодих осіб в м.Кремінна.

Через повномасштабне вторгнення рф в Україну та вимушену евакуацію з рідного міста, моя прихильність до молодіжної політики вийшла за межі Кремінної та Луганської області. Я й надалі продовжую сприяти розвитку молоді з рідного міста та на території різних громад в Україні.

Хочу відмітити, що до окупації Кремінської громади та з перших днів вторгнення спільними зусиллями ГО «Чарівний Пендель» та Молодіжної ради при Кремінській міській раді було організовано молодіжне волонтерство в питаннях допомоги вирішення гуманітарних проблем Кремінської громади.

Підписаним розпорядженням начальника Кремінської міської військової адміністрації, мене було призначено регіональним координатором Кремінської міської військової адміністрації з гуманітарних та питань внутрішньо переміщених осіб (*далі — ВПО*) у Черкаській області, де я координував діяльність ВПО з Кремінської громади в Черкаській області, надаючи гуманітарну допомогу та сприяючи спілкуванню через Telegram-канал «Кремін'яни Черкащини», а у співпраці з Кремінської міською військовою адміністрацією та за підтримки БО «БФ «ССС»» було закуплено та передано людям 67 продуктових наборів, чим ми відчутно вплинули на вирішення нагальних потреб мешканців нашої громади та змогли їх підтримати.

Зокрема, вже в Умані, швидко інтегрувавшись та сприяючи інтеграції земляків, котрі стали ВПО та мешкали зі мною в гуртожитку, я ініціював «толоку», де ВПО об'єдналися, щоб підтримати Національний дендрологічний парк «Софіївка» волонтерством та спільними зусиллями, а також влітку 2022 року я був волонтером в проєкті «Спільно. Точка зустрічей», тому, коли

з'являлися актуальні заходи в м.Умань, я максимально залучав до них молодь. Це були екскурсії, майстер-класи, психоемоційні заходи, тренінги тощо.

Виходячи за межі місцевої діяльності, я використав міжнародні можливості для подальшого посилення своєї адвокації на користь молоді та добробуту в громадах. Я представляв Україну на 4-й Молодіжній конференції Східного партнерства в Празі та брав участь у проєкті Erasmus+ у Словаччині, ці обидва досвіди посилили мою відданість транскордонному діалогу, співпраці та ідеї посилення дії на розвиток молоді шляхом міжкультурних обмінів.

Цей досвід підштовхнув мене до консультативних і лідерських ролей, тому для розвитку діяльності молодіжних лідерів на місцях, а також для формування професійної спільноти, що розвиває інститут та репутацію радників посадових осіб з питань молоді, я став членом ГО «Національне об'єднання радників з питань молоді» та членом спільноти EDYN Ukraine, Young European Ambassadors та заступником керівника напряму “Відновлення молодіжної політики” в ГО “Українська асоціація молодіжних рад”, що дозволяє посилювати залучення молоді на національному рівні. В тому числі, я є членом робочої групи з питань громадської безпеки, соціальної згуртованості та відновлення Кременської міської територіальної громади, де представляю точку зору молоді в цих критичних питаннях та молодіжний погляд на їх вирішення.

Співпраця з іншими організаціями, установами, інституціями є одним з ключових факторів мого підходу до формування та реалізації молодіжної політики. Наприклад, упродовж трьох років я співпрацюю з Кременською міською військовою адміністрацією та КЗ «Кременська публічна бібліотека» (*де наразі працюю*), і ми послідовно працюємо над покращенням громади. Одними з важливих чинників моєї успішної співпраці є вміння ефективно спілкуватися, керувати конфліктами та злагоджено працювати з членами команди.

У рамках співпраці з КЗ «Кременська публічна бібліотека» та Кременською міською радою у 2021 році, я розробляв та реалізовував проєктну заявку для створення першого молодіжного ХАБу “Green HUB Твоя територія”. Його

відвідуваність за попередніми даними мала складати 100 осіб щоденно, а бюджет проєкту становив 2 млн.грн.. Даний ХАБ — реальний вимірювальний результат нашої тривалої молодіжної роботи, котра довела необхідність створення такої інфраструктури, яка посилювала б участь молодих людей в формуванні молодіжної політики для власного розвитку та розвитку Кременської громади. Станом на початок лютого 2022 року, вже було проведено комплексний ремонт приміщення ХАБу, придбано необхідну кількість меблів та обладнання для створення певних кімнат розвитку молоді, таких як: конференц-зал, біологічно-дослідницький клас, студія звукозапису, зал дозвілля та соціальної єдності, бібліотечну кімнату, міні їдальню. Але, на жаль, повномасштабне вторгнення так і не дозволило відкрити чудову практику ефективної роботи молоді та активістів в Кременській громаді.

Підсумовуючи можу сказати, що мій досвід участі у формуванні та реалізації молодіжної політики — це динамічна подорож, яка охоплює ініціативи місцевої громади, регіональні координаційні зусилля, міжнародні залучення та лідерські ролі, а також відданість позитивним змінам. Загалом за період своєї діяльності я реалізував та впровадив міські та регіональні проєкти, яких наразі можна налічити близько 21. Мої цілі залишаються незмінними: поширення голосу молоді, щоб сприяти сучасним змінам і активно формувати молодіжну політику на різних рівнях, для створення активного молодого суспільства, яке вже сьогодні реалізує інноваційні ідеї та проєкти.

“З якими перешкодами зараз стикаються молоді люди в Україні для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики?”

У зв’язку з повномасштабним вторгненням РФ в Україну — активна участь молоді у питаннях молодіжної політики має багато перешкод, які посилюються конфліктом, територіальною окупацією та іншими проблемами.

На мою думку, очевидно, що молодь стикається з цілою низкою перешкод, які заважають їм брати участь у реалізації, а тим паче в формуванні молодіжної політики. Наприклад, згідно статистичних даних опитувань, то 82% молодих

людей в Україні зазнали втрат через війну, що відображає значний вплив конфлікту на їхні життя, плани, прагнення. Наслідки проявляються по-різному: 36% молоді відчують зменшення або втрату доходу, а 28% повідомляють про погіршення свого психічного здоров'я, але, враховуючи мій досвід та досвід моїх колег з молодіжної політики, переміщення та вимушена евакуація зіграла ключову роль у перешкодженні залученню молоді. Близько 16% молодих українців були змушені переселитися в інші населені пункти в Україні, там вони стикаються з викликом інтеграції в приймаючі громади, що обмежує їхню здатність брати активну участь у заходах, як це було раніше.

Я вважаю, що важливу роль в проблемах участі молодих людей в Україні, у формуванні та реалізації молодіжної політики є необхідність забезпечити стабільну роботу та постійний дохід, а оскільки війна зробила можливості роботи дефіцитними, то пошук роботи відволікає увагу молодих людей, залишаючи їм обмежений час та здатність для активної діяльності.

Окрім цих викликів, загальний контекст нестабільності створив відчуття невизначеності серед молоді, тому пріоритезація виживання та адаптації до певних обставин залишає мало можливостей для їх участі, а здатність брати участь у довгострокових ініціативах здається молоді ризикованою.

Вищезазначені перешкоди, з якими стикається молодь в Україні для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, походять від глибокого впливу повномасштабного вторгнення. Потреба знайти роботу, інтегруватися в нові громади та орієнтуватися в складнощах виживання ще більше ускладнює їх здатність брати участь у молодіжних питаннях, тим паче, що більшість молоді ВПО з східних регіонів України мала більший досвід громадянської участі та залученості до різноманітних ГО/МКДО та грантових проєктів. Нинішні обставини підкреслюють нагальну потребу в комплексних механізмах підтримки, які б вирішували як безпосередні так і індивідуальні виклики, зокрема надаючи молодим українцям якісну інформаційну підтримку та

комунікацію можливостей брати активну участь у формуванні та реалізації молодіжної політики для відповідного розвитку надаючи нові знання.

“Що потрібно зробити, щоб подолати ці перешкоди та підвищити участь молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики в Україні?”

У цьому контексті я вбачаю декілька шляхів для подолання проблем, котрі описав та розкрив вище. В умовах повномасштабного вторгнення збільшилась чисельність молоді, яка почала займатися волонтерством, на це вказує багато матеріалів, а також власний досвід та спостереження. Зокрема, третина долучилися після початку повномасштабного вторгнення, ще 13% молоді займалися волонтерством раніше. Але, варто зазначити, що все одно велика частка молоді взагалі не займаються волонтерством, бо не всі можуть приділяти цьому час як основній діяльності, скоріше — за запитом та можливістю.

Важливо зазначити, що маю неймовірно важливий досвід та чітку позицію з приводу активності молоді в умовах воєнного часу, бо я, влітку 2022 року, організував "Діалог Перемоги для Молодіжної ради при Кременській міській раді", який пройшов в Умані та зібрав 20 молодих осіб, 13 з них були з числа ВПО, а цей проєкт був частиною ініціативи «Діалоги перемоги: участь молоді у відновленні України» від ГО "Молодіжна платформа".

Учасники діалогу зазначали, що бачать зміни у роботі молодіжних рад, а саме: посилення активізації молодіжного руху, збільшення ініціативності серед молоді та підвищення рівня зацікавленості змін в громадах, єдність та згуртованість, але водночас низьку спроможність адвокатування змін у сфері молодіжної політики та інших напрямків, таких як неформальна освіта, проведення заходів, комунікаційну складову тощо.

За результатами проведення цього діалогу було враховано багато потенціальних напрямків розвитку молодіжної політики, особисто я хочу виділити п'ять ключових напрямків (*формат: “напрямок — рішення”*):

- 1) взаємодія з владою та забезпечення міжсекторальної взаємодії — розвиток мережі доступності молоді до прийняття рішень;

- 2) допомога, адаптація молоді ВПО — забезпечення матеріальною (*гранти на власну справу, навчання тощо*) та нематеріальною підтримкою;
- 3) молодіжна інфраструктура — створення молодіжних центрів в громадах;
- 4) розвиток потенціалу молоді та молодіжних рад — створення молодіжного бюджету для відновлення молоді та молодіжних рад в громадах;
- 5) національно-патріотичне виховання — популяризація української культури та спортивних заходів для формування здорової нації.

З огляду на перешкоди з якими зараз стикаються молоді люди в Україні для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, я вважаю, що необхідно розробити комплексні механізми підтримки та можливостей, надати стабільну роботу, задля появи вільного часу, котрий можна присвятити формуванню та реалізації молодіжної політики. Також надавати молоді можливість впливати на формування політики та розвиток суспільства шляхом залучення до різноманітних активностей та молодіжних проєктів, зокрема фінансувати їх, сприяти та проводити заходи з молоддю та іншими віковими групами, створювати молодіжні центри та організації як платформи громадянської активності та демократичної участі, а також для дозвілля та розвитку, в тому числі, організовувати навчально-освітні та суспільно важливі активності розвиваючи програми стажувань при різноманітних інституціях та визнавати молодіжну роботу у воєнний час, котра частково заснована на підходах участі.

Також, на мою думку, для сприяння поверненню молоді з-за кордону, потрібно відновлювати, модернізовувати, впроваджувати програму молодіжного житла й інфраструктури в регіонах, а також стимулювати до повернення та подальшого працевлаштування в Україні. Важливо організувати підтримку та популяризацію успішних практик шляхом проведення заходів, в тому числі залучати молодь до процесу відновлення через інформування про наявність Плану відновлення України і заходів в межах програм, а також запропонувати молоді зрозумілі можливості залучення до його реалізації, аби вони могли внести свою думку.